

АНТИМОНОПОЛЬНИЙ КОМІТЕТ УКРАЇНИ
СУМСЬКЕ ОБЛАСНЕ ТЕРИТОРІАЛЬНЕ ВІДДІЛЕННЯ

РЕКОМЕНДАЦІЇ
АДМІНІСТРАТИВНОЇ КОЛЕГІЇ

22.06.2016

м. Суми

№ 01-20/1057

ПАТ «Сумигаз»

40000, м. Суми, вул. О.Береста, 21

**Про припинення дій, що містять
ознаки порушення законодавства
про захист економічної конкуренції**

За результатом розгляду заяви гр. Журавки О.М. (м. Суми, вул. ~~Львівська, 13~~, кв. ~~13~~, далі - Заявник) від 02.06.2016 б/н (вх. № 01-26/32-III від 03.06.2016) щодо неправомірності дій публічного акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Сумигаз» (юридична адреса – 40021, м. Суми, вул. Лебединська, 13; поштова адреса - 40030, м. Суми, вул. О.Береста, 21, ідентифікаційний код – 03352432, далі – ПАТ «Сумигаз», Товариство), які полягають у відмові надати технічні умови на встановлення двоконтурного котла для індивідуального опалення та гарячого водопостачання у квартирі,

ВСТАНОВЛЕНО:

Відповідно до статуту, нова редакція якого затверджена загальними зборами Товариства (протокол загальних зборів акціонерів ПАТ «Сумигаз» від 8 квітня 2013 року № 1) ПАТ «Сумигаз» є новим найменуванням відкритого акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Сумигаз»; є юридичною особою з усіма відповідними реквізитами. Товариство є правонаступником всіх прав та обов'язків державного підприємства по газопостачанню та газифікації «Сумигаз» та відкритого акціонерного товариства по газопостачанню та газифікації «Сумигаз».

ПАТ «Сумигаз» здійснює діяльність з розподілу природного, нафтового газу та газу (метану) вугільних родовищ на підставі ліцензії Національної комісії, що здійснює держане регулювання у сферах електроенергетики та комунальних послуг серії АЕ № 295554 від 29.03.2015 (із строком дії до 28.03.2020).

Крім того, ПАТ «Сумигаз» здійснює провадження господарської діяльності, пов'язаної зі створенням об'єктів архітектури, в тому числі з проектування та будівництва мереж газопостачання та газообладнання на підставі ліцензії Державної архітектурно-будівельної інспекції України серії АВ № 587110 від 01.06.2011 (із строком дії до 01.06.2016), дозволу на виконання робіт підвищеної небезпеки № 048.12.59-40.22.0 від 09.02.2012 (із строком дії до 09.02.2017) та дозволу на експлуатацію машин, механізмів, устаткування підвищеної небезпеки № 064.12.59-40.22.0 від 24 лютого 2012 року (із строком

дії до 24.02.2017), виданих Територіальним управлінням Державної служби гірничого нагляду та промислової безпеки України у Сумській області.

Відповідно до частини 1 статті 5 Закону України «Про природні монополії» розподіл природного і нафтового газу трубопроводами відноситься до сфери діяльності суб'єктів природних монополій.

Таким чином, ПАТ «Сумгаз» у значенні частини 1 статті 12 Закону України «Про захист економічної конкуренції» має структурні ознаки суб'єкта господарювання, що займає монопольне (домінуюче) становище на ринку розподілу природного, нафтового газу та газу (метану) вугільних родовищ трубопроводами, що знаходяться у власності (користуванні) Товариства, у територіальних (географічних) межах Сумської області.

Відповідно до частини 1 статті 10 Закону України «Про природні монополії» суб'єкти природних монополій зобов'язані забезпечувати надання технічних умов щодо інженерного забезпечення об'єкта будівництва.

Згідно з пунктом 1 глави 1 розділу 5 Кодексу газорозподільних систем, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2494, власники об'єктів будівництва або існуючих об'єктів (земельних ділянок) мають право на приєднання (технічний доступ) цих об'єктів до ГРМ, окрім випадків, визначених у пункті 3 глави 1 розділу 5 цього Кодексу, коли оператор ГРМ може відмовити замовнику в приєднанні його об'єкта (земельної ділянки) до об'єктів газорозподільної системи: відсутність або недостатність вільної потужності на об'єктах газорозподільної системи, у тому числі при замовленні тиску газу для потреб об'єкта замовника понад 1,2 МПа; надання доступу стане перешкодою для виконання оператором ГРМ спеціальних обов'язків, покладених на нього відповідно до статті 11 Закону України "Про ринок природного газу".

Порядок надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення визначається Правилами надання послуг з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 21.07.2005 № 630 (із змінами) (далі – Правила № 630). Правила № 630 регулюють відносини між суб'єктом господарювання, предметом діяльності якого є надання житлово-комунальних послуг (виконавцем), і фізичною та юридичною особою (споживачем), яка отримує або має намір отримувати послуги з централізованого опалення, постачання холодної та гарячої води і водовідведення.

Положення пунктів 24, 25 Правил № 630 передбачають, що споживачі можуть відмовитися від отримання послуг з централізованого опалення та постачання гарячої води. Разом з тим, відключення споживачів від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води здійснюється у порядку, що затверджується центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства.

Наказом Міністерства будівництва, архітектури та житлово-комунального господарства України від 22.11.2005 № 4, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 09.12.2005 за № 1478/11758, було затверджено Порядок відключення окремих приміщень житлових будинків від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води при відмові споживачів від централізованого тепlopостачання (далі – Порядок відключення), який визначає процедуру відключення від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води житлового будинку (секції, під'їзду), або його окремих приміщень при відмові споживачів від таких послуг. Наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства від 06.11.2007 № 169 (набрав чинності 09.12.2007) до Порядку відключення були внесені зміни, згідно з якими на даний час Порядок відключення визначає процедуру відключення від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води житлового будинку при відмові споживачів від послуг централізованого опалення та постачання гарячої води, а не окремого приміщення житлового будинку, як це передбачав Порядок відключення у редакції, чинній до 06.11.2007.

Згідно з пунктом 2.2.1 Порядку відключення (у обох редакціях документу) надання постійно діючою міжвідомчою комісією для розгляду питань щодо відключення споживачів від мереж дозволу на відключення від мереж централізованого опалення та гарячого водопостачання є підставою для отримання технічних умов для розробки проекту індивідуального (автономного) теплопостачання і відокремлення мереж централізованого опалення та постачання гарячої води.

У ході розгляду заяви встановлено, що гр. Журавко О.М. отримав дозвіл на встановлення індивідуального опалення в приміщенні, не обладнаному газовою колонкою, житлового будинку за адресою вул. ..., буд. ..., кв. ... (виписка з протоколу засідання постійно діючої міської міжвідомчої комісії з розгляду питань, пов'язаних з відключенням споживачів міста Суми від мереж централізованого опалення і гарячого водопостачання від 10.10.2007 № 20). Тобто, Заявник отримав дозвіл на відключення своєї квартири від мереж централізованого опалення та гарячого водопостачання до внесення змін до Порядку відключення, якими можливість відключення окремих приміщень житлового будинку вже не було передбачено.

Відповідно до цього товариством з обмеженою відповідальністю «Сумитеплоенерго» (лист від 17.09.2008 № 3271) та житлово-експлуатаційною організацією товариством з обмеженою відповідальністю «Сумське підприємство обслуговування житла» (лист від 15.10.2007 № 611/а) було надано дозволи на відключення від системи централізованого теплопостачання квартири Заявника та встановлення приладу індивідуального опалення. На замовлення Заявника приватним підприємством «Самаель» було виконано робочий проект з реконструкції системи централізованого теплопостачання в квартирі гр. Журавки О.М. Відповідно до виданих ТОВ «Сумитеплоенерго» технічних умов та робочого проекту були виконані будівельно-монтажні роботи з відключення квартири від систем централізованого теплопостачання, що зафіксовано актом приймання виконаних робіт від 06.10.2008.

За інформацією ТОВ «Сумитеплоенерго» (лист від 17.06.2016 № 2203), наданою на вимогу голови відділення від 08.06.2016 № 03-10/1021, з жовтня 2008 року гр. Журавці О.М. не здійснюється нарахування плати за централізоване опалення у зв'язку з тим, що квартира відключена від мережі централізованого опалення житлового будинку. ТОВ «Сумитеплоенерго» нараховує плату лише за опалення місць загального користування та гаряче водопостачання.

На звернення гр. Журавки О.М. від 21.04.2016 б/н ПАТ «Сумигаз» листом від 28.04.2016 № 04/206 відмовило у наданні дозволу (технічних умов) на встановлення індивідуального газового приладу, мотивуючи це тим, що з грудня 2007 року Порядком відключення не передбачено відключення окремих квартир від мережі централізованого теплопостачання. ПАТ «Сумигаз» вказало, що оскільки заява гр. Журавки О.М. щодо надання технічних умов надійшла після набрання чинності змін до Порядку відключення, то надати технічні умови на влаштування індивідуального газового опалення у квартирі Заявника неможливо.

Статтею 58 Конституції України передбачено, що закони та інші нормативно-правові акти не мають зворотної дії в часі, крім випадків, коли вони пом'якшують або скасовують відповідальність особи.

Таким чином, посилання ПАТ «Сумигаз» при відмові у наданні гр. Журавці О.М. технічних умов на влаштування індивідуального газового опалення на дію норм Порядку відключення є безпідставним, оскільки, по-перше, цей порядок не поширюється на відносини у сфері газопостачання, та, по-друге, зважаючи на принцип неприпустимості зворотної дії в часі законів та інших нормативно-правових актів, дія норм Порядку відключення (із змінами, що набрали чинності 09.12.2007) не може поширюватися на власників окремих житлових приміщень у випадках, коли рішення комісії про надання дозволу на відключення від мереж централізованого опалення та постачання гарячої води було прийнято до цієї дати.

Вказану позицію підтримано і судом у справі № 2-409/09 за позовом гр. Грушко В.І. до ВАТ «Сумигаз». Рішенням Зарічного районного суду м. Суми від 22.12.2009 визнано неправомірними дії ВАТ «Сумигаз» щодо відмови в наданні технічних умов гр. Грушко В.І. на встановлення автономного газового опалення в квартирі в аналогічній ситуації.

Такі дії ПАТ «Сумигаз» ущемляють інтереси і законні права гр. Журавки О.М. на встановлення у власній квартирі приладу індивідуального (автономного) опалення.

Отже, дії ПАТ «Сумигаз», які полягають у відмові гр. Журавці О.М. у наданні технічних умов на встановлення індивідуального (автономного) опалювального газового приладу, містять ознаки порушення, передбаченого пунктом 2 статті 50 та частиною 1 статті 13 Закону України «Про захист економічної конкуренції», у вигляді зловживання монопольним (домінуючим) становищем на ринку розподілу природного, нафтового газу та газу (метану) вугільних родовищ трубопроводами, що знаходяться у власності (користуванні) Товариства, у територіальних (географічних) межах Сумської області, що призвели до ущемлення інтересів споживача, які були б неможливими за умов існування значної конкуренції на ринку.

На підставі наведеного, керуючись статтями 12, 12-1, 14 Закону України «Про Антимонопольний комітет України», статтею 46 Закону України «Про захист економічної конкуренції» та пунктами 3, 11 Положення про територіальне відділення Антимонопольного комітету України від 23 лютого 2001 року № 32-р, зареєстрованого у Міністерстві юстиції України 30 березня 2001 року за № 291/5482 (зі змінами), адміністративна колегія Сумського обласного територіального відділення Антимонопольного комітету України надає публічному акціонерному товариству по газопостачанню та газифікації «Сумигаз» (м. Суми, ідентифікаційний код - 03352432) такі обов'язкові для розгляду

РЕКОМЕНДАЦІЇ:

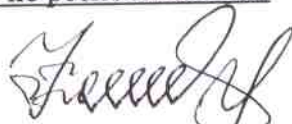
У 15-денний строк з дня отримання цих рекомендацій припинити дії, що містять ознаки порушення законодавства про захист економічної конкуренції, шляхом надання гр. Журавці О.М. (м. Суми, вул. ... буд. ..., кв. ...) технічних умов на встановлення індивідуального (автономного) опалювального газового приладу у квартирі.

Про результати розгляду цих рекомендацій повідомити Сумське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у десятиденний строк з дня отримання.

Про результати виконання цих рекомендацій повідомити Сумське обласне територіальне відділення Антимонопольного комітету України у п'ятиденний строк з дня їх виконання.

Разом із тим, доводимо до Вашого відома, що за умови виконання положень рекомендацій у разі, якщо порушення не призвело до суттєвого обмеження чи спотворення конкуренції, не завдало значних збитків окремим особам чи суспільству та вжито відповідних заходів для усунення наслідків порушення законодавства про захист економічної конкуренції, провадження у справі не розпочинається.

Голова колегії

Є.М. Касьян

Члени колегії

С.В. Гусак

А.О. Товстуха